

Efficient fire risk communication for resilient societies (eFIRECOM)

*Projecte cofinançat per la Direcció General per a l'Ajuda Humanitària i
Protecció Civil de la Comissió Europea (DG-ECHO)*

Seminari internacional sobre cultura del risc i comunicació del risc d'incendis forestals

PROGRAMA

8 -10 Juliol 2015

Centre Tecnològic Forestal de Catalunya (CTFC), Solsona, Espanya

1. Antecedents

La poca consciència social davant l'exposició al risc d'incendis i la reduïda capacitat individual per prevenir i afrontar l'emergència derivada, augmenten la vulnerabilitat social i els costos i dificultat de les accions de la protecció civil. A la regió Mediterrània, aquests factors s'intensifiquen amb l'increment del risc d'incendi forestal a la interfície urbana-forestal, a causa del canvi de l'ús del sòl (augmentant l'exposició entre habitatges i boscos) i al canvi climàtic (causa d'esdeveniments de focs extrems en zones inusuals). Els dos factors faciliten l'ocurrència d'un major nombre d'incendis d'alta intensitat i la propagació en aquestes zones periurbanes, compromentent la seguretat dels ciutadans, dels bombers i de les infraestructures. La majoria de la població no és conscient del propi risc ni de les mesures d'autoprotecció que cal adoptar per respondre a l'incendi, situació que pot arribar a comprometre l'eficàcia del dispositiu d'extinció i la protecció civil.

Per tant, s'evidencia la necessitat d'incrementar la consciència i la capacitat d'autoprotecció individual pel que fa a l'exposició al risc d'incendis, amb la finalitat de minimitzar els costos socials dels incendis, avançar cap a polítiques més cost-eficients i construir una societat resilient al risc. En resum, és necessària una major comprensió del risc d'incendi en el context global actual de l'emergència.

2. El projecte eFIRECOM

El projecte **eFIRECOM - Efficient fire risk communication for resilient societies** té com a objectiu millorar la resiliència de la societat a la Mediterrània davant dels incendis; especialment aquells de les àrees d'interfície, mitjançant la promoció eficient de la conscienciació i participació de la cultura del risc, a través de les millors pràctiques i coneixements.

Els principals resultats que s'espera del projecte són:

1-Desenvolupar les eines de comunicació apropiades per a la capacitat dels ciutadans i de les comunitats en la prevenció del risc d'incendis, adaptades a tres tipus d'audiències objectiu: I) Veïns d'urbanitzacions i municipalitats, II) Joves, escolars i professors i, III) Periodistes i professionals de la comunicació.

2-Edició i disseminació de les recomanacions estratègiques i operatives per millorar la comunicació del risc i la reducció de la vulnerabilitat social davant els incendis a l'àrea de la Mediterrània, dirigides a autoritats competents en matèria a nivell regional i Europeu.

El projecte eFIRECOM té una durada de dos anys (2015-2016) i està cofinançat per la Direcció General per a l'Ajuda Humanitària i Protecció Civil, de l'Oficina Humanitària de la Comunitat Europea (DG-ECHO).

Per a més informació; <http://efirecom.ctfc.cat>

3. Objectius del seminari

El principal objectiu del **seminari internacional de cultura i comunicació del risc d'incendis** és esdevenir un punt de trobada entre els experts d'alt nivell sobre avaluació del risc d'incendis així com en la percepció i comunicació social del mateix, per abordar els reptes i les oportunitats actuals per promoure de manera eficientment la comunicació i cultura del risc, i reduir a la vulnerabilitat social de la regió Mediterrània.

Durant el seminari s'abordaran tant les qüestions de comunicació específica de les audiències objectiu como els elements transversals relacionats amb les recomanacions operatives per a una comunicació efectiva del risc. Mitjançant diverses presentacions i taules rodones, s'espera una participació activa dels assistents.

El seminari s'estructura en tres parts teòriques interrelacionades i una sortida de camp:

- 1a part : Introducció general: Escenaris de risc i la gestió social del risc a través d'eines de comunicació (sessió I i II)
- 2a part: La comunicació del risc d'incendis en base a tres tipus d'audiències objectiu (Veïns d'urbanitzacions i municipalitats, Joves, escolars i professors, Periodistes i professionals de la comunicació; sessions III, IV i V)
- 3a part: Discussions finals i lliçons apreses: definint les recomanacions operatives, estratègiques i social de comunicació (sessió VI)

4. Agenda

4.1. Estructura general

<i>Dimecres 8 de Juliol</i>	<i>Dijous 9 de Juliol</i>	<i>Divendres 10 de Juliol</i>
<p><i>Matí</i></p> <p>9: 30h. Obertura i benvinguda</p> <p>Sessió I: Contextualització de l'escenari actual del risc d'incendis</p> <p>Sessió II: Percepció i comunicació del risc, element clau per a la gestió del risc social mitjançant eines de comunicació.</p>	<p><i>Matí</i></p> <p>Sessió IV: Exemples, reptes i propostes de comunicació amb Joves, escolars i els seus professors</p> <p>Sessió V: Exemples, reptes i propostes de comunicació amb Veïns d'urbanitzacions i municipalitats</p>	<p><i>Matí</i></p> <p>Sortida de camp: Experiències de les eines de comunicació i de la participació ciutadana en les estratègies de mitigació del risc.</p>
<p><i>Tarda</i></p> <p>Sessió III: Exemples, reptes i propostes de comunicació amb Periodistes i professionals de la comunicació</p> <p><i>Activitat paral·lela:</i> Projectió del documental "El gran silenci, Horta de Sant Joan" II premis PRO-DOCS 2015.</p>	<p><i>Tarda</i></p> <p>Sessió VI: Consideracions finals; cap a una cultura i comunicació eficient del risc per construir una societat més resilient.</p> <p>Demostració MEFITU: eina pedagògica per explicar el foc i els incendis forestals als més petits</p>	<p><i>Tarda</i></p> <p>Final i trasllat fins a Barcelona</p>

4.2. Programa detallat

Dimecres 8 de juliol

9:00h Registre

9:30h Benvinguda

Sessió I: Contextualització de l'escenari actual del risc d'incendis

9:45h **Tendències dels focs forestals a l'Europa mediterrània, central i septentrional.** ORIOL VILALTA, Pau Costa Foundation (PCF)

10:00h **L'ús del foc i el risc d'incendis al nord oest d'Àfrica. Realitat versus percepció.** OUAHIBA MEDDOUR –SAHAR, Mouloud Mammeri Universitat d'Algèria

10: 15h **L'ús del foc i el risc d'incendis a Europa; necessitats comunicatives per la participació social.** EDUARD PLANA, Centre Tecnològic Forestal de Catalunya (CTFC)

10: 30h Pausa cafè

Sessió II: Percepció i comunicació del risc, element clau per a la gestió del risc social mitjançant eines de comunicació.

11:00h **Comunicant temes relacionats amb la natura a la societat, com tenir èxit?** MARTÍ BOADA, Universitat Autònoma de Barcelona (ICTA-UAB)

11:20h **La governança del risc, l'exemple dels "fire groups" com a eina de comunicació per a l'organització social.** ROB GAZZARD, U.K. Forestry Commission and England and Wales Wildfire Forum

11:40h **Integrant el coneixement del risc d'incendis en els currículums professionals. L'experiència de l'escola d'arquitectes de Barcelona.** PEPA MORAN i ANNA ZAHONERO, Màster en arquitectura del paisatge, Universitat Politècnica de Catalunya (UPC)

12:00h Taula rodona: Lliçons apreses gestionant el risc i la societat

Experiències en el risc d'inundacions. LLUÍS GODÉ, Agència Catalana de l'Aigua (ACA)

Experiències en el risc d'allaus. LUÍS LOPEZ COBO, Govern d'Andorra

La comunicació i coordinació estratègica en emergències. MONTSE FONT, Servei de Gestió d'Emergències – CECAT, Generalitat de Catalunya

Prevenió a través de la participació social i el diàleg amb els actors. ANTONIO MALDONADO MORALES, INFOCA - Andalusia

13: 30h Dinar

Sessió III: Exemples, reptes i propostes de comunicació amb periodistes i professionals de la comunicació

15: 00h **Revisió de la comunicació amb periodistes i mitjans de comunicació.** MARC FONT, Centre Tecnològic Forestal e Catalunya (CTFC)

15: 15h **Informació ambiental i mitjans; desafiaments i oportunitats.** CLARA NAVÍO, Associació de Periodistes de Informació Ambiental (APIA)

15:35h **Comunicació del risc d'incendis en un context cultural divers i complex; el cas de les Illes Balears.** LUÍS BERBIELA MINGOT, Servei de Gestió Forestal i Conservació del Sòl de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori de les Illes Balears

15: 55h **Les campanyes de conscienciació social i gestió de la informació durant l'emergència, el que cal tenir en compte.** NÚRIA IGLESIAS, Oficina de premsa de la Direcció General d'Emergències i Seguretat de la Generalitat de Catalunya

16: 15h *Pausa cafè*

16: 40h **Creant xarxes de comunicació per abordar els reptes mediambientals.** PATRICIA R. SFEIR, Xarxa de Comunicadors Forestals per al Mediterrani i el pròxim Orient.

17: 00h **Debat i taula rodona: ¿com poden els mitjans de comunicació reforçar la resiliència social?**

17: 35h *Final de la sessió plenària*

19: 00h **Activitat paral·lela: Visualització del documental "El Gran Silenci, Horta de Sant Joan" Premi II PRO-DOCS 2015** (vegeu més informació a l'apartat 9)

Dijous 9 de Juliol

Sessió IV: Exemples, reptes i propostes de comunicació amb Joves, escolars i els seus professors

09: 00h **Revisió de la comunicació cap als escolars i els seus professors.** HELENA BALLART, Fundació Pau Costa (PFC)

09: 15h **Els inicis, la necessitat i el disseny del programa MEFITU.** MOISES GALÁN SANTANO, sotsinspector del Cos de Bombers de la Generalitat de Catalunya

09: 35h **Els incendis forestals en el sistema educatiu: 10 idees bàsiques necessàries com a base conceptual.** MARTÍN ALCAHÚD, Unitat d'Anàlisi i Planificació (UNAP) de Castella-la Manxa - INFOCAM

09: 55h **Presentació del programa BROTES.** SILVIA FERNÁNDEZ, Gerent i Responsable de Comunicació de l'Associació de Forestals d'Espanya (PROFOR)

10: 15h **Debat i taula rodona Quina és la direcció correcta per consolidar i millorar els programes per a joves?**

10: 45h *Pausa cafè i sessió de pòsters*

Sessió V: Exemples, reptes i propostes de comunicació amb comunitats i municipalitats

11: 15h **Revisió de la comunicació cap a les comunitats i els municipis.** JULIA GLADINE, GEIE-FORESPIR

11: 30h **Gestionant la prevenció municipal dels incendis forestals.** SERGE PEYRE, Servei de Defensa contra els Incendis, Departament dels Pirineus Orientals, França.

11: 50h **L'ús de la planificació del risc d'incendi per a l'educació, l'experiència de la interfície urbana-forestal.** DAVID CABALLERO, METEOGRID

12: 10h **Prevenció dels incendis a la interfície urbana-forestal.** MARIA PIPIÓ, Diputació de Girona

12: 30h **Debat i taula rodona ¿Com compartir responsabilitat en la mitigació el risc d'incendi en zones periurbanes?**

13: 15h *Dinar*

Sessió VI: Consideracions finals; cap a una cultura i comunicació eficient del risc per construir una societat més resilient

15: 00h **World Cafè amb els ponents, per extreure les lliçons apreses, els punts claus i les barreres a superar**

- Quins mites pel que fa als incendis haurien de ser corregits?
- Recomanacions operatives per millorar la comunicació del risc i promoure la conscienciació social
- Missatges estratègics a nivell polític per promoure la cultura del risc i potenciar la resiliència social

16: 30h *Pausa cafè*

17: 00h **Exposició de les conclusions i debat final.** EDUARD PLANA, Centre Tecnològic Forestal de Catalunya (CTFC) i Inazio MARTÍNEZ DE ARANO, Oficina Mediterrània del Institut Forestal Europeu (EFIMED)

17: 30h *Final de la sessió plenària*

17: 45h **Activitat complementària: Simulació del programa d'educació ambiental MEFITU, una eina per explicar als més petits el paper del foc.** HELENA BALLART, Fundació Pau Costa (PFC) (vegeu més informació a l'apartat 9)

19: 30h *Visita turística a la ciutat medieval de Solsona*

20h *Sopar de gala*

Divendres 10 Juliol, Sortida de camp

8: 30h Visita de camp: Experiències de les eines de comunicació i de la participació ciutadana en les estratègies de mitigació del risc

DAVID PÉREZ, Federació d'Associacions de Defensa Forestal del Bages

13: 30h Dinar i transfer optatiu cap a Barcelona (amb destinació final a l'aeroport del Prat a la 17: 00h)

5. Informació pràctica

- Els **idiomes oficials** del seminari són el **castellà i l'anglès** (servei de **traducció simultània**)
- S'habilitarà una zona per a l'exposició i la presentació de **pòsters**. Si està interessat en presentar-ne un, poseu-vos en contacte amb l'organització mitjançant el correu electrònic: efirecom@ctfc.cat

6. Lloc del esdeveniment

Centre Tecnològic Forestal de Catalunya, sala d'actes principal

Ctra. de St. Llorenç de Morunys a Port del Comte, km 2 25280 Solsona (Spain) Tel. (+34) 973 48 17 52

<http://www.ctfc.cat/on-som/?lang=es#title>

7. Inscripció

L'assistència al taller és gratuïta, però limitada, els assistents seran seleccionats per l'ordre d'inscripció.

Per formalitzar la seva inscripció ompli el formulari disponible [clicant aquí](#)

Per a més informació contacti amb l'organització a l'adreça: efirecom@ctfc.cat

8. Coordinació científica

Sr. Eduard Plana Bach

Coordinador del projecte eFIRECOM

Responsable de l'Àrea de Política Forestal y Governança Ambiental

Centre Tecnològic Forestal de Catalunya (CTFC)

Sr. Inazio Martínez de Arano

Director Oficina Mediterrània del Institut Forestal Europeu (EFIMED)

9. Activitats complementàries

Activitat paral·lela: Visualització del documental "El Gran Silenci, Horta de Sant Joan"

Excel·lent documental on es presenten els principals punts clau en la comunicació del risc d'incendi, i que seran discutits i analitzats després del visionat, per alguns dels protagonistes del documental. Documental produït per la Televisió Catalana amb la col·laboració de Brutal Media. Aquest any ha rebut el premi II PRO-DOCS. El passat 22 d'abril va ser presentat al 13a International Wildland Fire Safety Summit (Boise, Idaho, USA) on va ser guardonat amb un premi especial.

"Cinc anys després del succés, aquest documental dóna veu, per primera vegada en un treball televisiu, als bombers que van treballar a contrarellotge per controlar l'incendi d'Horta de Sant Joan durant el 2009. Entre ells, ens parla Josep Pallàs, l'únic supervivent de la unitat GRAF Lleida que va tenir l'accident que va provocar la mort de cinc bombers. També parla el cap dels GRAF, Marc Castellnou, el qual ha anat 125 vegades al lloc de l'atrapament mortal, per analitzar les causes i extreure les lliçons per al futur. Entre tots expliquen com va funcionar l'operatiu durant aquell incendi.

(Font: <http://blogs.ccma.cat/senseficcio.php?itemid=55731&catid=2393>)

Dia i lloc: 8 de juliol 8 a les 19h, al Teatre municipal de Solsona. Activitat oberta i gratuïta.

Idioma: Versió original (Català) amb subtítols en anglès.

Activitat complementària: Simulació del programa d'educació ambiental MEFITU, una eina per explicar als més petits el paper del foc

MEFITU ("El bosc Mediterrani, el foc i tu") és un programa d'educació i pedagogia escolar per transferir els coneixements del foc i dels incendis forestals cap als més petits, amb l'objectiu de frenar i acabar amb els mites i malentesos que envolten els incendis forestals. Es durà a terme una demostració de l'activitat pràctica del programa, on es construeixen dues maquetes a escala d'un bosc, simulant dos escenaris diferents; bosc gestionat i bosc abandonat, mitjançant arbres i casetes que els nens construeixen amb tècniques de papiroflèxia. Seguidament es cremen les maquetes (simulant un incendi) i els nens poden veure com la gestió forestal manté relació amb el grau de severitat de l'incendi.

Data i lloc: 9 de juliol a les 17: 45h a les instal·lacions del CTFC. Activitat oberta i gratuïta

Idioma: Castellà amb traducció a l'anglès.

©Fundació Pau Costa